

„Звън-Звън. Десет приказни пиеси“ за културната ни общественост? Кой не познава Главния редактор на детските програми в БНТ Румен Николов? А колко поколения зрители израснаха с телевизионните предавания „Седем дни за вас, деца“, „Измислици-премислици“, „Телефеерия“ и други? И как през 2009 г., след създадени множество филми и сценарии за тях, филмът на Румен Николов „Серенада“ получава (според издателя на „Звън-Звън“ – „Театър Пан“) най-голямата награда в историята на БНТ – „Златен Каїро“ в конкуренция с повече от 280 филма? А какво е да си седиш удобно във фотьюола в хола и да си четеш поетичните му книги „Сънно кадифе“ и „Светла тъга“?

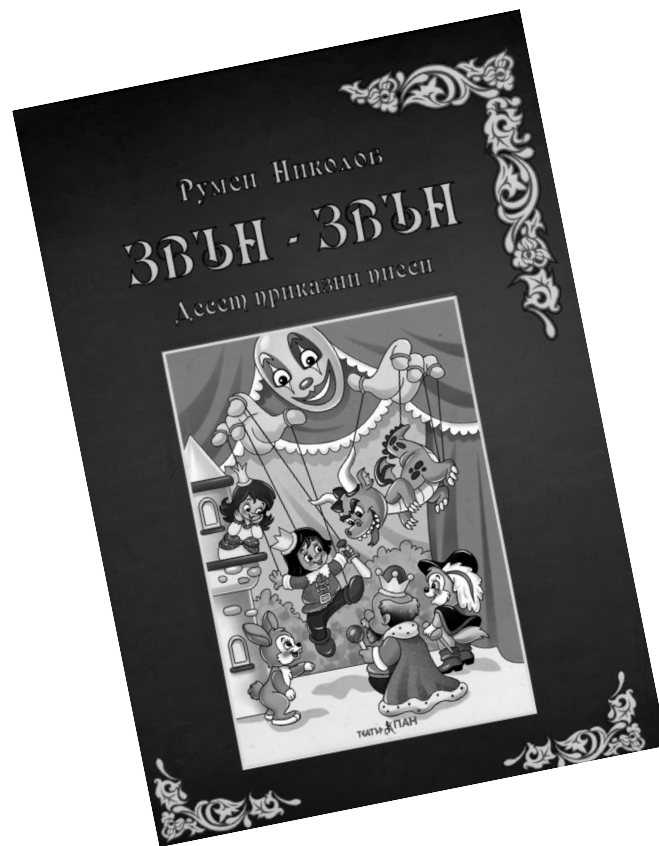
Книгата на Румен Николов „Звън-Звън“, която е сборник от 10 пиеси, наречени от автора приказни, чиято премиера, както стана дума и по-горе, се състои именно през 2011 година, изненадва с нестихващия увлечащ и читателя поток от интерес към детската гуша. За някои той бликва още през 1972 г., когато авторът се свързва с Детската редакция на БНТ. За други, по-осезателно вниманието му към децата се насочва през 1987 г., след първата успешна реализация на неговата пиеса („Звън-Звън“) на сцената Силистренския ДКТ. Поканата към Румен Николов, да предостави пиеса за куклен театър, е отправена лично от директора тогава на кукления театър – известния режисьор и театрален педагог Цветан Цветков-Молловски, със съгласието на художествения консултант по това време на театъра проф. Николина Георгиева.

Но самите пиеси, отпечатани в сборника, дават и друг отговор. Говорят друго. Предоставят и друго тълкование. Ето само три примера.

Например, след не малко препятствия, Врабчето и Дървоядецът в текста „Имамо сега“, успяват да превъзмогнат неверните си представи за околните и да заобичат най-искрено дори страшния за тях Бухал.

Пиесата „Звън-Звън“ уверява убедително, че по време на една разходка в пролетния парк, „когато листата са толкова зелени, когато цветята са толкова цъфнали“, всичко може да зазвъни, стига сетивата ти да го усетят.

Как ни запознава авторът с един от главните герои

на пиесата „Мечо-чо и Чочо-ме“? Читателят със затаен гръх внимателно следи указанията: „Повдигнете се леко на пръсти, протегнете внимателно ръка и го погледете... И то... Да, то се размърдва и нещо розово излиза изпод копчето и топличко ви близва по пръстите.“

Включените пиеси в сборника отразяват като че ли не толкова отношението на Румен Николов към гушата на детето, застинало с отворени очи пред него. Те по-скоро са израз на детската гуша, топличко съхранена вътре в самото сърце на автора, превъзможна грешните представи за околните и усетила как всичко звъни през пролетта. И именно тя, детската гуша на Румен Николов, се е въплътила в текстове, които изригват като малки гейзери от неговото въображение.

Тя, детската му гуша, безусловно заслужава нови и нови преживявания и на сцената на кукления театър. ■

Прецизна творческа работа

Проф. Николина Георгиева

Когато за първи път прочетох адаптираните приказки подредени една след друга, изпитах истинско удовлетворение от срещата си с една прецизна творческа работа. И макар авторът скромно да отбелязва в увода, че гледа на тези адаптации като на „приложна литература“, която проявява стойността си след като се реализира на сцената, аз съм абсолютно убедена, че той е надхвърлил собствената си

летва и е създал истинска, пълноценна литература, която има своя стойност и отвъд сценичното пространство. Неговите пиеси-приказки се четат с не по-малко удоволствие от това, с което се гледат. При тях преди всичко пленява красотата и чистотата на езика, с който е написан диалогът.

В хаоса на постмодерната естетика, при която всичко на сцената е позволено, в кукления театър

настъпва истинска екологична катастрофа в граматургията за деца. След обедняването, опростяването и огрубяването на словото, замърсено със сленг и неподходящи за децата думи, след обърквания или най-често загубил мъдростта си смисъл на приказките, словото в Маленовите адаптации се приема като глътка чист въздух в задуха на криворазбрания постмодернизъм.

От много години Маленов е посветил творческата си работа на марионетния театър. В търсене и създаване на подходящия репертоар за изящните и най-близки до човешките пропорции марионетки той стига до истински открития. Проф. Маленов почти буквално „изкопава“ от българския фолклор необикновената и досега неизвестна приказка „Ламията Чернодреха“, която ни връща към богатството на народната мъдрост. Не по-малко откритие е и старославянската легенда за Малката самовила, която стига до автора от устния вариант на хърватската приказка „Малка вила“.

На предпоследния „Златен дelfин“ и публика и жури бяха очаровани от блестящата (в пряк и преносен смисъл) постановка на Варненския куклен театър „Приказка за пеещото дърво“ с автор и постановчик Славчо Маленов. Тази прекрасна и нечувана досега приказка

той открива в обехтяла книжка, издадена в София през 1935 година, с автор забравената днес шведска писателка Ебба Лангескьолд-Хофман.

Като нова придобивка, обогатяваща българската граматургия за куклен театър, оценявам и адаптацията на хърватската приказка „Жаба кралица“, която от половин страница текст, благодарение на авторското въображение се превръща в пълноценна куклена пиеса с интригуващото заглавие „Принцеса Квак“.

Останалите три адаптации - на „Пиноккио“ по Карло Колоди, „Барон Мюнхаузен“ по Распе и „Огнивото“ по Андерсен, макар че не се числят към авторските открития на Маленов, също ни изненадват с оригиналната разработка на твърде познатите сюжети.

В заключение искам да подчертая, че горещо препоръчвам тази „приказна“ книга „Адаптации на

приказки за куклен театър“ от Славчо Маленов, защото тя ни предлага едни драматургични адаптации, създадени върху принципите на модерната естетика, която изисква вярност и уважение към автора на оригинала.

In memoriam

Евгений Фабиани

(1924 - 2011)

На 16 март 2011 г. ни напусна Евгений Отон Фабиани.

Отиге си нашият скъп приятел и колега, актьор в театъра почти от създаването му. От 1949 до 1988 г. Фабиани изигра редица ярки

роли и образи, с които ще остане завинаги в историята на Столичния куклен театър и в сърцата ни.

Поклон пред светлата му памет!

От екипа на СКТ

Албрехт Розер

(21.5.1922 - 17.4.2011)

Той бе един от най-големите немски кукловоди на XX век с изключителен принос в работата с марионетки.

Голям театрал си отиге...